Gemeente Amsterdam

DB

Voordracht voor DB Stadsdeel Zuidoost van 20 oktober 2026

Portefeuille

Agendapunt B3

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met de adviesaanvraag beheerplan Bosplantsoen Zuidoost 2026-2033

Het dagelijks bestuur Stadsdeel Zuidoost besluit

1. Kennis te nemen van het beheerplan Bosplantsoen Zuidoost 2026-2033
2. Kennis te nemen van het participatieverslag Beheerplan Bosplantsoen Zuidoost
3. In te stemmen met de adviesaanvraag aan de stadsdeelcommissie over het beheerplan Bosplantsoen Zuidoost 2026-2033

Kernboodschap

Amsterdam heeft ruim 600 hectare bosplantsoen. Dit is 17% van de groene openbare ruimte. Voor deze bosplantsoenen zijn per stadsdeel beheerplannen opgesteld, in dit geval Zuidoost. De beheerplannen hebben als doel het verbeteren van de ecologische kwaliteit en een duurzame instandhouding. Met een bestuurlijk vastgesteld beheerplan geldt er geen vergunningplicht meer voor het dunnen van bomen als onderhoudsmaatregel en daarmee vervalt ook de herplantplicht. Met ecologisch beheer geven we natuurlijke successie gecontroleerde ruimte. Het totale areaal aan bosplantsoen blijft daarbij ongewijzigd.

Bestuurlijke achtergrond

De bomenverordening 2014, vastgesteld op 6 oktober 2016, stelt dat er vergunningsvrij gedund mag worden als onderhoudsmaatregel, mits er een bestuurlijk vastgesteld beheerplan is. In 2016 veranderde daardoor de regelgeving voor het beheer van bosplantsoenen.

In de Raadsbrief evaluatie uitvoering bomenverordening werd aangegeven dat er in de stadsdelen nog geen gebruik werd gemaakt van de mogelijkheid om zonder kapvergunning te dunnen door het toepassen van beheerplannen. Met als gevolg extra administratieve lasten en in de praktijk het niet uitvoeren van het noodzakelijke onderhoud. Het toenmalige college stond positief tegenover het opstellen van beheerplannen en heeft de stadsdelen destijds op de optie gewezen om hier werk van te maken en daarmee bureaucratie rondom kapvergunningen terug te dringen.

In 2020 heeft de Groene Driehoek (nu Groenketen-overleg), opdracht gegeven tot het opstellen van een beheerplan Bosplantsoen per stadsdeel, destijds nog exclusief stadsgebied Weesp. Dit leidde in 2022 tot concepten voor 3 stadsdelen: Zuid, Oost en Zuidoost.

In het voorjaar van 2025 heeft het college van B&W het plan Biodiversiteit Parken en Natuurgebieden 2025 - 2030 vastgesteld, inclusief een overzicht met te nemen maatregelen. Een van die maatregelen is het opstellen van beheerplannen bosplantsoen, omdat sinds 2016 achterstallig onderhoud is ontstaan door het uitblijven van dunningen (het verwijderen van bomen).

In 2025 is de uitwerking van de beheerplannen weer opgepakt, nu voor alle stadsdelen. Volgens de Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Weesp (2022) zijn de dagelijks besturen gemandateerd om besluiten ter uitvoering van de Bomenverordening te nemen, dus ook voor het vaststellen van het beheerplan.

Tegelijkertijd heeft op 23 maart 2021 het DB van Zuidoost het programma Groen Zuidoost vastgesteld. Met het programma Groen Zuidoost wordt de visie op een groen Amsterdam naar Zuidoost vertaald naar samenwerken aan een samenhangende groenstructuur met groene verbindingen en een kwalitatiever groen in Zuidoost. Daarbij wordt ernaar gestreefd het waardevolle groen te behouden en dit groen te verbinden met de lokale groenstructuur in Zuidoost. Zowel nieuw groen als bestaand groen krijgt gezamenlijk een waardevermeerdering voor gebruik, klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Deze waardevermeerdering is nodig om invulling te geven aan de vier belangrijke groenopgaven voor de toekomst, te weten een groene omgeving die:

1. Bijdraagt aan onze gezondheid door rust en beweging te bieden, geluk en ontspanning.
2. Uitnodigt tot ontmoeten en initiatief en zo bijdraagt aan het sociaal welzijn.
3. Ons leefklimaat toekomstbestendig maakt en ons voorbereid op het veranderende klimaat
4. De biodiversiteit vergroot als basis van al het leven in de Zuidoost.

De gemeenteraad heeft op 27 juni 2024 de Participatieverordening vastgesteld. Daarin staat onder andere dat het verantwoordelijk bestuursorgaan bij aanvang van een proces voor beleid of een project een participatieplan vaststelt en na afronding van het traject het participatieverslag vaststelt. Weliswaar is een beheerplan vooral uitvoering van beleid in de bestaande openbare ruimte, maar vanwege de gevoeligheid rondom bomenkap is er toch voor gekozen om een participatieplan op te stellen. Het dagelijks bestuur van Zuidoost heeft op 8 juli 2025 het participatieplan voor het beheerplan bosplantsoen vastgesteld. Het participatieplan is inmiddels uitgevoerd.

Bestuurlijke prioriteit

n.v.t.

Wettelijke grondslag

1. Bomenverordening Amsterdam:
    a. Artikel 3, lid 3.b: Het eerste lid geldt bovendien niet voor: het knotten als noodzakelijke beheermaatregel ter uitvoering van regulier onderhoud dan wel het dunnen van een houtopstand.
    b. Artikel 1 lid d. dunnen: vellen dat uitsluitend als een verzorgingsmaatregel ter bevordering van de groei van overblijvende houtopstand moet worden beschouwd en dat is gebaseerd op een door het college vastgesteld of goedgekeurd beheerplan.
    c. *Toelichting:* Ook voor het dunnen van een houtopstand is op grond van de verordening in beginsel een vergunning nodig. Een vergunning is echter niet vereist als het dunnen geschiedt op basis van een beheerplan dat door het college is vastgesteld. In dat geval is dunnen vergunningsvrij.
2. Artikel 3 lid 1: het is verboden om zonder vergunning of jaarvergunning van het college een houtopstand te vellen of te doen vellen.
3. Participatieverordening Amsterdam:
    a. Hoofdstuk 2 art. 3 burgerparticipatie
    b. Hoofdstuk 2 art. 7 afronden burgerparticipatie
4. Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022
    a. Bijlage 3 (bevoegdheden)
        i. C.4a: het DB heeft het mandaat om besluiten ter uitvoering van de Bomenverordening te nemen

ii. V.1: het DB heeft het mandaat om hoofdstuk 2 van de Participatieverordening uit te voeren

5. Algemene Wet Bestuursrecht
   a. Hoofdstuk 6: Algemene bepalingen over bezwaar en beroep
   b. Uitspraak 201402115/1/A3 Raad van State: daar volgt de afdeling de redenering dat het vaststellen van een beheerplan een besluit van algemene strekking is omdat het kapverbod wordt opgeheven.

Onderbouwing besluit

Ad. 1 Kennis te nemen van het beheerplan Bosplantsoen Zuidoost 2026-2033

Beheerplannen zijn een belangrijk instrument om de ecologische kwaliteit in een bepaald gebied, in dit geval alle bosplantsoenen in beheer van gemeente Amsterdam in stadsdeel Zuidoost, te verbeteren en daarmee de biodiversiteit te vergroten en vervolgens duurzaam in stand te houden.

Bosplantsoenen zijn het beste te omschrijven als kleine bosjes: een groep met bomen, idealiter met een heester- en struiklaag.

Om de ecologische kwaliteit van bosplantsoenen te verbeteren moeten er maatregelen uitgevoerd worden. De meest ingrijpende maatregelen betreffen omvorming. Daarbij worden er bomen verwijderd met als doel het vergroten van de soortendiversiteit, het vergroten van de leeftijdsspreiding en/of vanwege kwetsbaarheid voor boomziektes. De overige maatregelen betreffen het verwerken van snoeihout, het aanplanten van bomen of heesters en over het snoeien.

Deze maatregelen zijn per bosplantsoen in een database vastgelegd, op basis van de uitgevoerde inventarisatie en het gewenste eindbeeld. In het beheerplan staan richtlijnen waar, wanneer en waarom er bomen in bosplantsoen geveld moeten worden. We noemen dat dunnen. Met een bestuurlijk vastgesteld beheerplan kan dat vergunningsvrij en geldt er geen herplantplicht. Het areaal aan bosplantsoen blijft immers gelijk omdat jonge zaailingen en de te behouden bomen de ruimte krijgen om uit te groeien tot een oude boom met volle boomkroon. Zo wordt er gestuurd op een diversiteit aan bomen en struiken, zowel in soort, grootte als leeftijd. Als gevolg daarvan ontstaan er meer kansen voor dieren.

De globale maatregelen worden in een schouw op locatie door de beheerders in detail uitgewerkt, jaarlijks voor ca. 20% van alle bosplantsoenen. We beginnen met de vakken waar de grootste achterstand is ontstaan, die hebben de hoogste prioriteit. Om tot het gewenste eindbeeld te komen zijn soms meerdere onderhoudsbeurten nodig, omdat we de omgeving niet te veel willen verstoren en geen kaalslag wil veroorzaken.

Het gemeentelijke assetmanagementsysteem (GISIB) wordt momenteel ingericht om data gestuurd te kunnen werken met het beheerplan. Zo kan ook gemonitord worden of de maatregelen het gewenste effect hebben op de biodiversiteit en of het gewenste eindbeeld bereikt wordt.

Ad. 2 Kennis te nemen van het Participatieverslag Beheerplan bosplantsoen Zuidoost

In het eerder vastgestelde participatieplan zijn twee participatielijnen beschreven:

- Voor het opstellen van de beheerplannen is gekozen voor de participatievorm reageren. Het doel daarvan was om de belangen van inwoners in beeld te brengen voor een aantal specifieke onderwerpen. Hiervoor is een bewonersbijeenkomst inclusief een wandeling naar een nabijgelegen bosplantsoen gehouden op zaterdag 11 oktober 2025 in Buurthuis Holendrecht. Hier waren vijf inwoners aanwezig.

- Voor de uitvoering van de werkzaamheden, ná vaststelling van het beheerplan, is gekozen voor de participatievorm informeren. De wijze waarop we dit willen doen is tijdens de bewonersbijeenkomst besproken.

In het participatieplan stond aangegeven dat de grotere natuur(beherende) organisaties ook voor de bijeenkomsten in ieder stadsdeel uitgenodigd zouden worden. Dat is niet gebeurd. In plaats daarvan is lijn 3 uitgezet:

- Twee conceptbeheerplannen (Oost en Nieuw-West) zijn als voorbeeld voor alle stadsdelen naar tien natuur(beherende) organisaties gestuurd met het verzoek om een adviserende zienswijze in te dienen.

De lijnen 1 en 3 zijn verwerkt in het participatieverslag. Het conceptverslag is naar de deelnemers gestuurd om op te reageren. In Zuidoost zijn geen reacties gekomen.

Samengevat:

- De aanwezige participanten van de bijeenkomst begrijpen waarom er bomen moeten worden gekapt, maar vinden het belangrijk dat er dikke bomen blijven behouden. Ook in het beheerplan wordt dit belang al genoemd, evenals het behoud van beschermwaardige houtopstanden, waarvoor altijd een kapvergunning aangevraagd moet worden.
- Men vindt biodiversiteit heel belangrijk, een aantal participanten vraagt specifiek om meer boswilg. Het beheerplan heeft als uitgangspunt biodiversiteit. In een aantal bosplantsoenvakken is in de database opgenomen dat er boswilg aangeplant kan worden voor meer variatie in soorten.
- Men geeft aan dat de uitvoering deskundig moet gebeuren. Hier is in de voorbereiding al veel aandacht voor geweest. De beheerders en aannemers weten wat er van hen verwacht wordt. Het eerste jaar zullen ook de boombeheerders meewerken in de uitvoering, zodat kennis tussen ecologie en boombeheer goed uitgewisseld wordt. Contractueel zijn strenge eisen aan de aannemer gesteld.

Er wordt uitgebreid gesproken over rattenplaagbeheersing en het voorkómen van overlast van daklozen (met name in het Nelson Mandelapark). Eventuele specifieke beheermaatregelen kunnen opgenomen worden in de database, maar overkoepelend beleid valt buiten dit beheerplan.

- Zowel in Zuidoost als in de bijeenkomsten van de andere stadsdelen wordt groot belang gehecht aan een goede informatievoorziening. Daarbij is het belangrijk dat ook goed uitgelegd wordt waarom er bomen worden gekapt. Ook in vrijwel alle stadsdelen, waaronder Zuidoost, wordt aangegeven dat de nieuwskanalen van bewonersgroepen gebruikt kunnen worden voor de informatievoorziening. Beide onderdelen worden uitgewerkt in een communicatieplan en een publieke mapskaart waarop planning en nadere informatie te vinden is.
- Het Nelson Mandelapark is vaak ter sprake gekomen vanwege overlast door drugsgebruik en -handel. De beheermaatregelen tot nu toe om onderbegroeiing te snoeien worden als onwenselijk voor de biodiversiteit benoemd.
- Waterschap AGV heeft een zienswijze ingediend met adviezen om het beheerplan aan te passen voor de bosplantsoenvakken langs water om te voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW). Dat advies is integraal in alle beheerplannen, dus ook Zuidoost, overgenomen.

Ad. 3 In te stemmen met de adviesaanvraag aan de stadsdeelcommissie over het beheerplan Bosplantsoen Zuidoost 2026-2033

Het dagelijks bestuur is voornemens om het beheerplan vast te stellen nadat de stadsdeelcommissie om advies is gevraagd over de uitvoering van het beheerplan en het communicatieplan.

De adviesvraag gaat over de uitvoering (de werkwijze) van het groenonderhoud in bosplantsoenen en de wijze van informeren van bewoners (zie communicatieplan) over de uitvoering. Het communicatieplan is opgesteld met input van alle participatiebijeenkomsten, zowel Zuidoost als de andere stadsdelen.

Wat al geregeld is:

- Beheerplan en contracten: de uitvoering van het dagelijks onderhoud gebeurt volgens de eisen uit de wet Natuurbescherming, de vigerende Gedragscode soortenbescherming gemeenten (van vereniging Stadswerk) en de Amsterdamse Gedragscode Flora en Fauna.
- Werkafspraken: in ieder geval in het eerste jaar, en daarna waar nodig, werken de ecologische beheerders samen met de boombeheerders om onderlinge kennis uit te wisselen, bijvoorbeeld over boomveiligheid.
- Ecologisch onderhoudscontract van Stadswerken: hierin zijn strenge eisen opgenomen ten aanzien van voorbereiding en uitvoering van de werkzaamheden.
- Communicatieplan: bewoners worden via nieuwsberichten geïnformeerd over de werkzaamheden.
- Communicatieplan: bewonersgroepen krijgen de nieuwsberichten toegestuurd zodat deze via hun eigen kanalen verder verspreid worden.
- Communicatieplan: er komt een publieke online-kaart waarop de planning, achtergrondinformatie en streefbeelden per bosplantsoenvak te raadplegen is. Nieuwsberichten over de uitvoering zullen verwijzen naar de kaart.
- Communicatieplan: er komen verplaatsbare borden met QR-codes die tijdens de uitvoering aan weerszijden van een bosplantsoen geplaatst worden. Daarop staat informatie wat er gebeurt en waarom, en een verwijzing naar de publieke online kaart.
- Databeheersysteem: eventuele aandachtspunten per bosplantsoen worden/zijn geregistreerd zodat de uitvoering daar rekening mee houdt bij het bepalen van de maatregelen.
- De planning welk bosplantsoen in welk jaar onderhoud krijgt kan wijzigen door meldingen, gebiedsontwikkeling of herinrichting, storm of uitbraken iepziekte etc. De beheerders bepalen jaarlijks de werkelijke werkvoorraad.
- Getracht wordt om het onderhoud zo verspreid mogelijk over het stadsdeel uit te voeren, zodat er voor de dieren altijd een schuilplek bereikbaar blijft.
- Jaarlijks wordt de planning en prioritering bijgesteld op basis van een plan-do-check-act cyclus.
- Waar medebeheer en noodzaak tot (gemeentelijk) onderhoud samenvallen volgt afstemming met de medebeheerders.

Advies en afstemming

De beheerplannen bosplantsoen zijn opgesteld in opdracht van V&OR asset Groen, en in uitgebreide samenwerking met Stadswerken Groen, Flora en Fauna en de stadsecologen van R&D. Het beheerplan van Stadsdeel Zuidoost (evenals Nieuw-Zuidoost, Noord en Weesp) is opgesteld door Ecologisch Adviesbureau Copijn waarmee V&OR Groen dat een samenwerkingsovereenkomst heeft.

Met de juristen van V&OR en het Juridisch Bureau is beoordeeld of er een participatieplan en/of een bezwaartermijn nodig is. Dat was voor beide het geval.

Duurzaamheid

De uitvoering van het beheerplan heeft een positief effect op duurzaamheid:

Klimaatneutrale stad	+	In de groene onderhoudscontracten zijn eisen opgenomen ten aanzien van uitstootvrij materieel. Die gelden dus ook voor de uitvoering van de beheerplannen.
Groenere en meer biodiverse stad	+	Het beheerplan heeft als doel om de bestaande bosplantsoenen ecologisch kwalitatief op orde te brengen en in stand te houden. Dat heeft als effect dat de biodiversiteit wordt gestimuleerd omdat de vakken aantrekkelijker worden voor dieren en insecten.
Circulaire stad	+	Materiaal afkomstig van snoeien of dunnen wordt ter plaatse verwerkt. Dood hout in bosplantsoen is belangrijk voor de biodiversiteit.
Klimaatbestendige stad	+	Een gezond bosplantsoen is beter bestand tegen weersextremen, biedt een betere buffer om water op te vangen en zorgt voor koelteplekken voor mens en dier.
Klimaatrechtvaardige stad	+/-	Niet van toepassing in deze context, het beheerplan gaat niet over de aanleg van nieuwe bosplantsoenen, maar over het beheer van bestaande. Er is geen analyse gemaakt op basis van demografische gegevens.

Participatie

Op basis van het eerder vastgestelde participatieplan is er een bewonersbijeenkomst georganiseerd met de participatievorm reageren. Het doel daarvan was om de belangen van inwoners in beeld te brengen voor een aantal specifieke onderwerpen. Deze begon met een wandeling naar een bosplantsoen voor een goede beeldvorming. Weer binnen volgde eerst een plenaire uitleg waarna er interactief specifieke vragen werden beantwoord.

Ook is aan natuur(beherende) organisaties gevraagd om advies in de vorm van een zienswijze in te dienen. Waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft daar gehoor aan gegeven.

Voor de uitvoering heeft het dagelijks bestuur ingestemd met de participatievorm informeren.

Financiële onderbouwing

Ja, het opstellen van de beheerplannen en de bijbehorende participatie is gefinancierd uit het programma Stadsbehoud van de asset Groen.

De uitvoering van het beheerplan wordt gefinancierd binnen de bestaande beheerbudgetten van Stadswerken. Door de werkzaamheden digitaal vast te leggen volgt op termijn steeds beter

Gemeente Amsterdam

DB

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Ontwikkelen mapskaart met planning en achtergrondinformatie

Opstellen communicatieplan t.b.v. de informatievoorziening tijdens de uitvoering (nieuwsberichten, communicatie met bestaande groeninitiatieven etc.)

Informeren beheerders, gebiedsmakelaars, programmamanagers fysiek, Bureau Juridische Zaken (i.v.m. publicatie & bezwaartermijn)

Ontwikkelen verplaatsbare informatieborden voor gebruik tijdens de uitvoering

Buiten de gemeente

n.v.t.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2026-054135	Stadsdeel Zuidoost Voordracht (pdf)
AD2026-054136	Bijlage 1 Beheerplan bosplantsoen Stadsdeel Zuidoost 2026-2033.pdf (pdf)
AD2026-054137	Bijlage 2 - Beheerplan bosplantsoen Zuidoost - jaar van uitvoering en maatregelen.pdf (pdf)
AD2026-054138	Bijlage 3.1 - participatieverslag Beheerplan bosplantsoen Zuidoost - Definitief.pdf (pdf)
AD2026-054139	Bijlage 3.2 - plenaire presentatie met toelichting.pdf (pdf)
AD2026-054140	Bijlage 4 - Communicatieplan beheer bosplantsoenen - versie 5-8-2025.pdf (pdf)
AD2026-056000	Bijlage 5 - adviesaanvraag DB aan SDC Beheerplan Bosplantsoen 2026-2033.docx (msw12)

Uitslag

A Akkoord